

TÜRKİYE ÜNİVERSİTELER SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZLERİ (TÜSEM) KONSEYİ

TÜRKİYE'DE SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZLERİ ÇALIŞMALARININ AKREDİTASYONUNA İLİŞKİN ÇALIŞMA ÖNERİSİ

Ocak 2016

TÜRKİYE'DE SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZLERİ ÇALIŞMALARININ AKREDİTASYONUNA İLİŞKİN ÇALIŞMA ÖNERİSİ

1. Yönetici Özeti

Günümüzde, eğitim kurumlarında kalite güvencesi sistemlerinin oluşturulması ve kalite politikalarının ileriye taşınması önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır. Eğitime adil erişim hakkı ve öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik programlara yerleştirilmelerinden; şeffaf ve güvenilir idari düzenlemeler ile gelişmiş ölçme-değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesine kadar birçok alan, eğitim kurumlarında kalite güvencesi sistemi içerisinde değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, eğitim programları ve modellerinin; tarafsız ve bağımsız kuruluşlar tarafından kalite denetimine tabi tutularak akredite edilmeleri büyük önem taşımaktadır. Akreditasyon, eğitim kurumları tarafından yürütülen çalışmaların kalitesini ortaya koyarken, diğer kurumların gözünde de, bu programların geçerliliğini artırmaktadır. Ayrıca akreditasyona katılabilecek uluslararası boyut da, kurumların ve sertifikaların uluslar arası tanınırlığını sağlamaktadır.

Hali hazırda, ülkemizde MEB, İŞKUR, KOSGEB, Belediyeler, Üniversite Sürekli Eğitim Merkezleri, Ticaret, Sanayi ve Meslek Odaları, Sendikalar ile çeşitli STK'lar tarafından yürütülen Hayat Boyu Öğrenme (HBÖ) programları kapsamındaki faaliyetler, Mesleki Eğitim Kursları, Girişimcilik Eğitimleri, İşbaşı Eğitimler ve Kişisel Gelişim Programları bireylere bazı imkanlar sağlamaktadır. Ancak verilen eğitimlerin kalitesi, içeriği, süresi, çeşitliliği ve katılımcı sayısı konusunda sistematik bir yaklaşım bulunmamaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalara hız kazandıracak önemli bir aşama da Bologna ve AB tam üyelik. Bologna süreci ve AB eğitim müktesebatı uyum ve eşgüdüm çalışmaları, ülkemizdeki sorun ve eksiklerin tespiti ve çözüm yolları konusunda önemli bir katalizör görevi yerine getirmektedir.

Üniversite Sürekli Eğitim Merkezleri, akademik dünya ile iş hayatı arasında köprü işlevi görmektedir. Bu bakımdan da Türkiye'nin en önemli konularından biri olan nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine ve istihdam edilebilirliğin güçlendirilmesine de katkı sağlamaktadırlar. Aynı zamanda,

üniversite hayatında edinilen teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesini de hızlandırmaktadır. Dolayısıyla bu merkezler tarafından sunulan eğitim programlarının kalite güvencesinin sağlanması ve akreditasyonunun düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Sürekli Eğitim Merkezlerine yönelik olarak sağlanacak akreditasyon çalışmalarının iki aşamalı olması önerilmektedir. Öncelikli olarak, kurumsal süreçlerin, öğrenme yönetiminin ve ölçme-değerlendirmenin ele alındığı bir süreç olmalıdır. Böylece SEM'lerin "kurumsal akreditasyonu" gerçekleştirilecektir. İdari yapılanma, görev tanımları, işe alımlar, açılacak programlar, öğretmenlerin seçimi ve başarının ölçülmesine yönelik tüm adımlar bu kapsamda değerlendirilecektir.

İkinci aşamada ise, sunulan eğitim programlarının standardizasyonu sağlanmalıdır. Bu kapsamda hem MYK çerçevesinde ulusal ihtiyaçları hem de AB standartları bağlamında uluslararası kriterlerin yerine getirileceği bir çalışmaya ihtiyaç duyulacaktır. Söz konusu aşamanın sonucunda, kişiler, gittikleri tüm Sürekli Eğitim Merkezlerinden belirli standartlarda eğitim alacak ve kazanımlarını standartlara bağlı olarak belgelendirebileceklerdir.

Söz konusu akreditasyon çalışmalarında, ülkemizdeki üniversite SEM'lerini temsil eden TÜSEM Konseyi aktif olarak yer almak arzusundadır. Bu çalışmalara uluslararası boyut katabilecek bir akreditasyon kurumu (Pearson) ile de ön temaslar gerçekleştirilmiştir.

2. Kurumsal Akreditasyon Kalite Ölçütleri

Önerilen çalışmanın ilk aşaması olarak kurumsal akreditasyon için sistem geliştirilerek uygulamaya alınacaktır. Bu kapsamda yer alan çalışma, kurumsal yönetim, eğitim ve öğrenme yönetimi ile ölçme ve değerlendirme süreçlerine odaklanmaktadır. Önerilen çalışmalar kısaca Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Kurumsal Yönetim

	Kalite ölçütü	Açıklama
1.1	Kurumsal yapılanma	Eğitim programlarının en az 18 aydır uygulanıyor olması, yetki ve görev dağılımlarını net bir şekilde gösteren organizasyon şemasının hazırlanmış olması, görev tanımlarının açık bir şekilde yapılması, kurumsal yapılanma içerisinde iletişim kanallarının açık olması, öğretim üyelerinin eğitim programlarını tasarlamak, planlamak ve yönetmek için gerekli yetkilere sahip olmaları gerekir.
1.2	Öğretim üyesi kaynakları ve ekip çalışması	Öğretim üyesi kaynaklarının düzenli olarak gözden geçirilmesi ve yeterli sayıda kalifiye öğretim üyelerinin bulunması, iş alım sürecinde şeffaf ve etkili bir seçme, yerleştirme, eğitim politikası olması, kurumsal yönetimin tüm seviyelerinde görev yapabilecek yeterliliklere sahip kişilerin ekilde yer alması, yeni işe başlayan çalışanlar için oryantason programları uygulanması, çalışanların tüm görevlerini etkili bir şekilde yerine getirmeleri için zaman dağılımının yapılmış olması, oryantasyon ve mesleki gelişim süreçlerinin yakından takip edilerek desteklenmesi gerekir.
1.3	Fiziki kaynaklar	Fiziki kaynakların; tüm öğretim görevlileri, idareciler ve öğrenciler için gerekli olanakları barındırması ve sağlık-güvenlik koşullarının yerinde olması gerekir.
1.4	Kurumsal yapılanma	Görev tanımlarının net bir şekilde yapılmış olması, sorumluluk paylaşımının gerçekleştirilmesi, raporlama ilişkilerinin açık bir şekilde yapılması, süreç ve politikaların yazılı hale getirilmiş olması gerekir.
1.5	İdari sistemler	İdari süreçlerin ve uygulamaların; açık, güncel, denetlenebilir, güvenilir ve herkes tarafından biliniyor olması gerekir.

Tablo 2. Eğitim ve Öğrenmenin Yönetimi

	Kalite ölçütü	Açıklama
2.1	Kalite güvencesi	Üst yönetim tarafından üzerinde uzlaşmaya varılmış kalite yönetimi sistemi ve süreçleri herkes tarafından bilinmelidir. Bunlarla ilgili eğitim programlarının yapılması, kalite yönetimin kurumsal sisteme entegre olduğunun denetlenmesi ve geliştirilerek güncellenmesi gerekir.
2.2	Görevler ve takım çalışması	Etkili yönetim, öğrenci-öğretmen ilişkilerinin idare edilmesi, yüksek kaliteli öğretim ve veri kullanımının sağlanması amacıyla görevlerin açık bir şekilde tanımlanmış olması ve doğru kişilerin ilgili rollere atanması gerekir.
2.3	Gözden geçirme, değerlendirme, geliştirme	Yüksek kaliteli öğrenme ve ölçme-değerlendirmenin; öğretim görevlilerinin çalışmalarını, üst yönetimi ve öğrenenleri kapsayacak şekilde, düzenli gözden geçirilmesi, değerlendirilmesi ve iletilmesi gerekir.
2.4	Öğrencilerin seçim ve kayıt süreçleri	Öğrenenlerin, eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak ve öğrenme olanaklarının geliştirildiği uygun öğrenme programlarına adil bir şekilde yerleştirilmeleri gerekir.
2.5	Öğrencilere sağlanan destek	Öğrenenlerin çalışmalarının, düzenli olarak desteklenmesi, denetlenmesi ve gözden geçirilmesi gereklidir.
2.6	Kötüye kullanma, itiraz ve şikayet süreçleri	Kötüye kullanma, itiraz ve şikayet süreçlerinin; ilgili yönetmelikler ile düzenlenmiş olması, teftişlerin kurallara bağlı olarak gerçekleştirilmesi ve sonuçların kayıt altına alınması gereklidir.

Tablo3. Ölçme-Değerlendirmenin Yönetimi

	Kalite ölçütü	Açıklama
3.1	Ölçme-değerlendirme uygulamaları	Kurumsal işleyişin içerisinde açık bir şekilde tanımlanmış olan ve işler haldeki ölçme değerlendirme uygulamalarının geçerli ve güvenilir sonuçlar ortaya koyması ve başarıyı belgeliyor olması gereklidir. Bu amaçla, ölçme-değerlendirme stratejisi, süreçleri ve yönetimine dair sistemler oluşturulmalıdır.
3.2	Ölçme-değerlendirme kayıtları	Ölçme-değerlendirme sonuçlarının; açık, yazılı, takip edilebilir ve sertifikalandırmayı geçerli kılacak şekilde kayıt altına alınması gereklidir.

3. Kurumsal Akreditasyon Süreci

Kurumsal akreditasyon süreci, yukarıda bahsedilen politikaların oluşturulması, süreçlerin belirlenmesi ve kalite yönetim dosyalarının hazırlanması ile başlamaktadır. SEM bünyesinde var olan politika, süreç ve sistemler, belirlenen kalite ölçütleri çerçevesinde belirli bir standarda getirilmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda, TÜSEM Konseyi tarafından merkezi akreditasyon birimi olarak gerekli destek sağlanacaktır.

Kalite güvencesi sistemine yönelik gerekli hazırlıkların yapılması ile birlikte akreditasyon için başvuru formu hazırlanacaktır. Başvuru formu, TÜSEM Konseyi'ne gönderilecek ve kalite uzmanları tarafından incelenecektir. İncelemenin ardından denetimi gerçekleştirmek üzere gönderilecek kalite denetçisi, alanında uzman bir veya birkaç kişi olacak ve yukarıda açıklanan kalite ölçütleri kapsamında bir değerlendirme yapacaktır. Ziyareti takiben bir rapor hazırlanacak ve akreditasyon sağlanacaktır. Bundan sonra da TÜSEM Konseyi tarafından yıllık olarak kalite denetim ziyaretleri gerçekleştirilmeye devam edilecektir.

4. Maliyetler

Söz konusu çalışmalar karşılığında sağlanacak hizmet giderlerini karşılamak için akredite olmak isteyen SEM'lerden, Akreditasyon Bedeli ile Yıllık Kalite Değerlendirmesi ve Akreditasyon Hizmetinin Sürdürülmesi Bedeli iki farklı bedel talep edilecektir.

a) Akreditasyon Bedeli: Kalite güvence sisteminin oluşturulmasına yönelik desteği, kalite değerlendirme sürecini, bağımsız değerlendiricinin tüm masraflarını kapsamaktadır. Bu, yalnızca bir kerelik ücretlendirmedir ve ilk sene ödenecektir.

b) Yıllık Kalite Değerlendirmesi ve Akreditasyon Hizmetinin Sürdürülmesi Bedeli: Merkez birim tarafından sağlanacak sürekli destek faaliyetlerini, yıllık kalite değerlendirme hizmetini ve bağımsız değerlendiricinin tüm masraflarını kapsamaktadır. Yıllık kalite değerlendirmeleri, her akademik yıl içerisinde bir kere yapılır. Söz konusu dış değerlendirme ziyaretleri; akreditasyonun ilk yılının tamamlanması ile başlar.

Söz konusu bedeller, kar amacı güdülmeksizin, şeffaf olarak oluşturulacak tutarlar olacaktır.

TÜSEM Konseyi Dönem Sekreteryası
Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi
Yeşiltepe Mh. Mithatpaşa Caddesi No:92, 35250 İzmir
Telefon: +90 232 483 5364
Fax: +90 232 483 5368
egesem@mail.ege.edu.tr

<http://www.tusemkonseyi.org.tr/>

* Bu rapor TÜSEM Konseyi iç dokümanı olarak hazırlanmıştır. Kopyalanarak çoğaltılamaz.